

den høitagte Kirke- og Undervisningsminister selv, som skulde betale, naar Folk ikke gaa i Theatret saa villig, som han har beregnet. Naar man stiller Sagen saaledes — og saaledes tror jeg, den staar i Virkeligheden —, tror jeg, at det, der strides om i denne Sag, egentlig er grumme lidt. Ingen kan falde paa i saadanne Tilfælde at forpligte Ministeren til at overholde Budgettet. Kan Udforaget præstere til Sorø Akademi, vil den høitærede Minister vistnok med Fornøielse lade Pengene tilflyde det, men kan Theatret ikke betale Pengene, saa faar Sorø Akademi ikke Noget, hvad man saa end vedtager i Finantsloven. Derved forekommer det mig, at denne Sag har tabt sin akute Karakter. Jeg forudsætter naturligvis, at Theatrets Drift sker paa en forsvarlig Maade. Efter det ikke, er det en anden Sag, saa kan det paadrage Ministeren Ansvar; men er den Fordring fyldestgjort, vil man kunne spare sig mange Sorger over, hvorledes der skal gaas frem med Hensyn til Forrentning, Afbetaling og saa fremdeles.

Det tredje Spørgsmaal, jeg havde tænkt paa at omtale, er Universitetets Forhold. Der foreligger ogsaa her Stof til en vigtig, almindelig Betragtning med Hensyn paa Finantslovens Behandling, nemlig den Betragtning, hvorledes Aftaler, der ere stete paa Finantsloven, ere forpligtende for de Parter, der have deltaget i disse Aftaler. Der er en Række af Aftaler, fremkomne ved Forhandlinger om Finantslovene dels paa Folkethingets dels paa Ministeriets Initiativ, som have stillet visse Spørgsmaal paa en vis Maade, og efter at dette har været i nogle Aar, har nu den ene Part efter sit forandrede Stjøn over Situationen taget sig den Frihed at forandre de stete Aftaler paa en Maade, der er fuldkommen i Strid med den Hensigt, man havde, da Aftalerne bleve truffene. Hvorledes skal man nu bære sig ad hermed? Skal man lade det passere, eller skal man sætte Modstand derimod? Det er et vigtigt Spørgsmaal, som jeg tror fortjener nogen næiere Overveielse. Sagens Realitet er jo allerede omtalt temmelig udførligt af den høitærede Kultusminister, og jeg vil derfor kun tillade mig at minde om to af Hovedpunkterne. Man blev engang enig om at betragte flere af de under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hørende Institutter som saaledes forenede, saaledes staaende i Forhold til hinanden, at de i Gjerningen maatte betragtes som eet Institut, saa at det altsaa maatte anses for uafhængigt og urimeligt at vedligeholde et Mellemregningsforhold imellem dem. Et meget bestemt Udtryk fik denne Opfattelse af Sagen derved, at man bestemte, at Kommunitetet skulde dække Universitetets aarlige Underbalance, saafremt det fik nogen, og i Genhold dertil lod en Række Tilskud dels ældre, faste, dels midlertidige, udgaa, som havde staaet paa Budgettet i en længere eller kortere Aarække. Derved var nu altsaa en vis Op-

fattelse gjort gjældende og gjort gjældende efter Overenskomst mellem Regjeringen og begge Rigsdagens Afdelinger, hvorefter Universitetet skulde have sin Underbalance dækket af Kommunitetet. Efter at dette havde været nogle Aar, gjorde man den Opdagelse, at Kommunitetets Opgave er at støtte Studerende, og da dette er i Strid med, at Kommunitetet dækker Universitetets Underbalance, saa har man strøget dette Tilskud og sagt: Universitetet kan jo dække Underbalancen af sin Kapitalformue, og saa faae vi siden se, hvorledes vi faae Raad til af Statsmidlerne at hjælpe paa Universitetet. Det er det ene Punkt, hvor der tidligere har været indgaaet og sluttet Overenskomst, hvis bestemte Konsekventer man nu har fraveget. — Det andet Tilfælde er af ganske ny Datum; det angaar Udgifterne til den nye botaniske Have. Det er med fuld Sandhed blevet bemærket af den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, at dengang dette Anlæg besluttedes, vare Alle enige om, at Udgifterne dertil skulde afholdes af Kommunitetet, og da Regjeringen forelagde Forslag om den første Bevilling i denne Henseende, forelagde den det udtrykkeligt med den Begjæring, at det nu endelig maatte fastsættes, at Udgifterne afholdtes af Kommunitetet. Derpaa gik man ind. Allerede i næste Aar var der imidlertid en Væksen deri; men Udgifterne bleve dog dækkede af Kommunitetet; de to følgende Aar har man derimod oversført dem paa Universitetet. Dette har haft forskjellige Tilskud, som man i Genhold til forskjellige Betragtninger har taget fra det, og efter at der nu er paalagt det nye Udgifter, uaagtet det var forudsat, at de skulde ligge ansejeds, er Universitetet bragt i en saadan Stilling, at det meget snart maa opgive den Stilling, det i en lang Aarække har indtaget, nemlig som et Institut med særlige Fonds, der omtrent ere istand til at bære Anstalten. Naar den høitærede Kirke- og Undervisningsminister har appelleret til Landstinget og udbedt sig dets Understøttelse for at gennemføre et Forslag, der sigtede til at rette de Mangler, som nu her ere tilfede i Finantslovsforslaget, er jeg overbevist om, at han ikke vil have talt forgæves. Det vil erindres, at ifjor udsatte Landstinget kun at tage Beslutning i Sagen paa egen Haand, fordi den daværende Kirke- og Undervisningsminister aabnede Udsigt til, at iaar skulde en Afgjørelse, en Opgjørelse af Mellemværendet mellem Universitetet og Kommunitetet finde Sted. Nu have vi naaet det Tidspunkt, da Opgjørelsen skulde finde Sted. Den er forsøgt og forsøgt paa mere end een Maade af den høitærede Minister; men Svaret blev et Nei. Jeg haaber nu, at Spørgsmaalet endelig engang kommer til Afgjørelse, nu eller aldrig. Det kan ikke afsættes længere, og jeg søler mig forvisset om, at Landstinget vil mene og hævde i dette Tilfælde, at Aftaler, der ere stete under bestemte Forudsætninger, der ere knyttede til Afstemninger